

Høring – forslag til forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning

[Kunnskapsdepartementet, 01.02.2012]

Høringsuttalelse fra Torshov kompetansesenter, del av det statlige spesialpedagogiske støttesystemet (Statped)

Et utvalg oppnevnt av Kunnskapsdepartementet leverte i oktober i fjor sitt forslag til rammeplan for en ny barnehagelærerutdanning. Målet for den nye utdanningen er at den skal være en integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert utdanning som er attraktiv, innovativ og krevende. Barnehagelærerutdanningen skal være av høy kvalitet og svare på barnehagens behov for god og grunnleggende kompetanse. Dessuten skal utdanningen gi et godt grunnlag for videre kompetanseutvikling i yrkesutøvelsen. Departementet har gjort enkelte justeringer i rammeplanutvalgets forslag og sender med dette et utkast til forskrift om rammeplan for bachelor barnehagelærerutdanning på høring.

Etter gjennomgang av de blant våre medarbeidere som i størst utstrekning arbeider med barn med nedsatt funksjonsevne i førskolealder, ønsker Torshov kompetansesenter å avgi følgende uttalelse:

Vi anser det som svært positivt med en felles nasjonal føring for bachelor barnehagelærerutdanning i Norge.

Innholdet i læringsutbytte; definert som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, som grunnlag for pedagogisk arbeid i barnehage er preget av solid faglig tyngde.

Samtidig vil vi påpeke følgende:

1. Barnehagens formål er å gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barne Lovens § 1).

Dette formålet innebærer at barnehagelærere skal ha *solide kunnskaper innen utviklingspsykologi* som omfatter *alle sider* ved utvikling i førskolealder.

Vi legger imidlertid merke til at når det gjelder kandidatens kunnskaper, er det rettet et stort fokus på kunnskap om barns språkutvikling, flerspråklighet, gryende lese-, skrive- og regneferdigheter. Samtidig kunnskap om for eksempel kognitiv/mental, sosial-emosjonell og fysisk utvikling i førskolealder, er ikke nevnt eksplisitt.

Vi mener at for å kunne fremme barnets utvikling og dannelse gjennom omsorg, lek og læring på en profesjonell måte, bør kandidatene ha bredere kunnskaper om alle sider ved barns utvikling og om hvordan de forskjellige utviklingsområdene gjensidig påvirker hverandre.

Videre forventes det at kandidaten skal ha ferdigheter i å kunne vurdere, stimulere og støtte ulike barns språklige, sosiale, emosjonelle, fysiske og matematiske utvikling. En slik ferdighet skal igjen ha sitt utspring i solide kunnskaper om barns allsidige utvikling.

Det fastslås videre at kandidaten skal kunne identifisere særskilte behov hos enkeltbarn og på bakgrunn av faglige vurderinger iverksette tiltak. Denne oppgaven igjen forutsetter gode kunnskaper innen utviklingspsykologi: både typisk og atypisk utvikling (norm og avvik), samt en del spesialpedagogiske kunnskaper for å kunne iverksette virksomme tiltak.

Det brukes i dag mye forskjellig kartleggingsmateriell i barnehagen. Personalet sliter imidlertid ofte med valg av materiell og tolkning av resultatene. Solide kunnskaper innen utviklingspsykologi vil fremme forståelse for innholdet i de forskjellige kartleggingene og hjelpe med analyse av resultatene i et utviklingsperspektiv.

Vårt forslag er at utviklingspsykologi (i førskolelader) får mer sentral plass i barnehagelærerutdanningen i 1.studieår. Det vil fremme forståelse for barns allsidige utvikling og hvordan å tilrettelegge for optimal utvikling og danning i arbeide med kunnskapsområdene i forskjellige barnehagealdrer (1. og 2. studieår). Det vil også bedre kandidatens evne til å vurdere og å dokumentere barns utvikling.

2. Både Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver understreker viktigheten av barnehagens **samarbeid med barnets hjem**. Også i utkastet til forskrift om rammeplan for bachelor barnehagelærerutdanning, presiseres det at utdanningen skal vektlegge betydning av samarbeid, forståelse og dialog med barnas hjem.

Beskrivelsen av kandidatens læringsutbytte inneholder verken kunnskaper, ferdigheter eller generell kompetanse på dette viktige området. Samarbeid med hjem er heller ikke nevnt under utdanningens oppbygging.

Vi synes at det er både uheldig og «urettferdig» for nyutdannede barnehagelærere å begynne med denne krevende oppgaven i praksisfeltet, uten å ha fått basiskunnskaper, ferdigheter og kompetanse på område "Samarbeid med hjem" i sin utdanning.

3. Rammeplanen understreker at barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes (Kap.4)

Denne kompetansen til kandidaten er til dels beskrevet under generell kompetanse i læringsutbytte.

Vi synes at da denne oppgaven er eksplisitt formulert i rammeplanen, ville det vært rimelig å forvente at kandidaten gjennom sin utdanning har utviklet **ferdigheter i å kunne planlegge, dokumentere og vurdere pedagogisk arbeid** (og ikke bare generell kompetanse).

Siden det ikke kommer tydelig fram, går vi ut fra at denne kompetansen/ferdigheten er den største innholdsdelen på Kunnskapsområde: Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid (3.studieår).

Med vennlig hilsen

Arild Berglund
Avdelingsleder /s/

Rita Tangen
Finnborg Scheving
Yuliya Haugland